

Sygn. akt II CSK 697/17

POSTANOWIENIE

Dnia 10 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Tyczka-Rote

w sprawie z powództwa U.O.przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w P.,

W. K. i B. P.

o ochronę dóbr osobistych,

na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 10 kwietnia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej powódki

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Ł.

z dnia 20 kwietnia 2017 r., sygn. akt I ACa .../16,

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od powódki na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii
Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 2160 (dwa tysiące
sto sześćdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Powódka U. O. wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Ł. z dnia 20 kwietnia 2017 r. oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 29 czerwca 2016 r. Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo skierowane przez powódkę przeciwko Skarbowi Państwa - Sądowi Rejonowemu w P., W. K. i B. P. o ochronę dóbr osobistych. Powódka upatrywała naruszeń tych dóbr czynnościami podejmowanymi przez Sąd Rejonowy w toku postępowania karnego prowadzonego przeciwko powódce, nakierowanymi na kontrolę, czy stan jej zdrowia rzeczywiście uniemożliwia jej uczestniczenie w tym postępowaniu. Wśród czynności, które uznawała za powodujące naruszenia, powódka wskazała badanie przez lekarza sądowego przeprowadzone w pomieszczeniach Komendy Powiatowej Policji w P. Sąd pierwszej instancji uznał, że dolegliwości doznane przez powódkę nie przekroczyły miary uzasadniającej uznanie ich za naruszenie dóbr osobistych.

Sąd Apelacyjny wskazał natomiast, że nadmierną dolegliwość spowodowało jedno ze zdarzeń – badanie przez lekarza sądowego przeprowadzone na zlecenie Sądu bez zachowania odpowiednio intymnych warunków - w pomieszczeniu, w którym podczas badania przebywał jeden, a przez pewien czas dwóch funkcjonariuszy. Podzielił jednak ocenę, że warunki przeprowadzenia badania nie obciążały Sądu, gdyż w tym zakresie samodzielność oceny zachowywał przeprowadzający badanie lekarz. Wyjaśnił przy tym, że w sprawie nie znajdował zastosowania art. 430 k.c., ponieważ decydujące znaczenie do przyjęcia odpowiedzialności z art. 430 k.c. ma istnienie zwierzchnictwa pomiędzy powierzającym a wykonawcą czynności, wyrażające się w układzie relacji, który zakłada podległość wykonawcy wobec powierzającego, a więc obowiązek stosowania się do jego wskazówek. Pozycja biegłego nie przewiduje takiej podległości. Powódka nie wykazała zaś, że jej dobra osobiste naruszyli funkcjonariusze pozwanego Skarbu Państwa.

W skardze kasacyjnej powódka zarzuciła naruszenie art. 23 k.c., art. 24 k.c., art. 415 k.c., art. 417 k.c. w zw. z art. 430 k.c. i art. 448 k.c., art. 3 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, art. 6 k.c. w zw. z art. 24

k.c., art. 233 § 1 k.p.c., art. 98 § 1 k.p.c., art. 102 k.p.c., art. 378 § 1 k.p.c., art. 328 § 2 k.p.c., art. 387 § 2¹ k.p.c., § 2 pkt 5 oraz § 8 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie. We wnioskach domagała się uchylenia zaskarżonego wyroku i jego zmiany przez uwzględnienie powództwa w całości w stosunku do pozwanego Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w P., ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi Skarb Państwa - Prezes Sądu Rejonowego w P. wnosił o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, służy ochronie interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, umożliwia także uchylenie orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Nie będąc ogólnie dostępnym środkiem zaskarżenia orzeczeń umożliwiającym rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej, poddawana jest wstępnej ocenie w ramach tzw. przedsądu, ustanowionej w art. 398⁹ k.p.c., mającej za cel zbadanie, czy spełnia przesłanki przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c. uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania.

Skarżąca wskazała, że potrzebę rozpatrzenia swojej skargi wiąże się z wystąpieniem przesłanek z art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

W jej ocenie zaskarżony wyrok w oczywisty sposób narusza wskazane w podstawach skargi przepisy prawa materialnego, a ponadto w sprawie zachodzi potrzeba wykładni przepisów dotyczących uprawnień biegłego m.in. czy biegły sądowy jest uprawniony do wyznaczania miejsca badania sądowego w sytuacji, w której takie miejsce zostało już wyznaczone przez sąd zlecający biegłemu wykonanie badania oraz jaki jest status biegłego w rozumieniu art. 430 k.c.

Odwołanie się do przesłanki potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wskazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi wątpliwości interpretacyjne, nie doczekał się wykładni, bądź niejednolita jego wykładnia

wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów; rozbieżności te należy przytoczyć. Muszą to być rozbieżności wykładni przepisu prawa, a nie rozbieżności w jego stosowaniu. Należy też wyjaśnić dlaczego dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z dnia 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08; z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11; z dnia 4 kwietnia 2012 r., III SK 39/11; z dnia 26 kwietnia 2012 r., III SK 43/11, niepublikowane).

Formułując wniosek o potrzebie dokonania wykładni przepisów prawa przez Sąd Najwyższy skarżąca nie przytoczyła argumentacji, ani nie poparła wywodu stosownym orzecznictwem, a jedynie ograniczyła się do hasłowego wskazania zagadnień, które jej zdaniem wymagają wyjaśnienia w postępowaniu kasacyjnym. Forsowany przez nią pogląd o związaniu biegłego wskazanym przez sąd miejscem badania, mający stanowić uzasadnienie odpowiedzialności pozwanego Skarbu Państwa na podstawie art. 430 k.c. nie ma uzasadnienia we wskazanych przez skarżącą przepisach, które nie odnoszą się do szczegółowych kwestii związanych z przeprowadzaniem badania przez lekarza sądowego. Abstrahując też od podstawy faktycznej, w ramach której znalazło się ustalenie, że gdyby powódka zwróciła biegłemu uwagę na swoje negatywne odczucia związane z warunkami przeprowadzania badania, to zostałaby przez niego zabrana do jego gabinetu lekarskiego, poza budynkiem policyjnym.

Jak zostało wyjaśnione w judykaturze Sądu Najwyższego, oczywista zasadność skargi kasacyjnej oznacza, że dla przeciętnego prawnika podstawy wskazane w skardze już *prima facie* zasługują na uwzględnienie. Sytuacja taka w szczególności występuje wtedy, gdy bez wątpienia miały miejsce uchybienia, na które powołuje się skarżący i jest pewne, że miały one wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia albo podniesione zarzuty oczywiście uzasadniają wniesiony środek zaskarżenia, które - na skutek stwierdzonego naruszenia - jest oczywiście błędne. Analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie potwierdza stanowiska o oczywistej zasadności wniesionego nadzwyczajnego środka zaskarżenia. Powódka za jednoznacznie uzasadnione uznaje swoje zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego prowadzącego do

nieprzyznania jej zadośćuczynienia za naruszające jej dobra osobiste badania przeprowadzonego w budynku Komendy Powiatowej Policji. Podważa przy tym pogląd prawny Sądu, że biegły sądowy nie jest podwładnym Sądu, o jakim mówi art. 430 k.c. Jednocześnie jednak wskazuje na potrzebę dokonania wykładni tego przepisu z odniesieniem się do pozycji biegłego sądowego. Już ta argumentacja przeczy oczywistej trafności podniesionego zarzutu i wyklucza uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Podstawy przedsądu wskazane przez skarżącą nie uzasadniają więc merytorycznego rozpoznania jej skargi. Okoliczności sprawy nie wskazują też, aby zachodziły inne przesłanki do podjęcia takiej decyzji, przewidziane w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej powódki do rozpatrzenia.

Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z treści art. 98 § 1, z art. 99, art. 108 w zw. art. 398²¹, art. 391 § 1 k.p.c. oraz z § 8 ust. 1 pkt 2 i ust. 2, §2 pkt 5 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

kc